

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

6 december 2000

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2001

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Jos Bex**

**(Hoofdstuk II – Leefmilieu en
Hoofdstuk XXIII – Slotbepalingen (artikel 77, eerste tot vierde streep))**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacques Timmermans, Bruno Tobback ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche,

de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

*Zie :***463** (2000-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof
- Nr. 3 tot 6 : Amendementen
- Nr. 7 : Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- Nr. 8 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 9 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
- Nr. 10 : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
- Nr. 11 : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Natuurbehoud	4
II. Algemene bespreking	8
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	16

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2001 op 16 en 23 november 2000.

Het ontwerp van decreet werd besproken in samenhang met het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2001. Over de behandeling van de uitgavenbegroting wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 15/6-G*.

I. TOELICHTING DOOR MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW

De minister geeft toelichting bij het hoofdstuk II Leefmilieu, dat drie afdelingen omvat : I. Erosiebestrijdingsmaatregelen, II. Grondwater en III. Opervlaktewateren.

I.1. Afdeling I. Erosiebestrijdingsmaatregelen

Situering

Artikel 2 bepaalt dat de Vlaamse regering kan voorzien in een subsidieregeling tot aanmoediging van het uitvoeren van kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen door gemeenten.

Gezien de complexiteit van de erosieproblematiek is volgens de minister een geïntegreerde aanpak, waarbij zowel aan de bron als curatief wordt opgetreden, absoluut noodzakelijk.

Aan de bron, op perceelsniveau, moeten de grondgebruikers, meestal landbouwers, worden gemotiveerd om erosiebeperkende maatregelen te nemen die verder gaan dan de basismilieueisen of dan de goede landbouwpraktijk.

Naast de aanpak op perceelsniveau moeten kleinschalige infrastructuurwerken worden uitgevoerd die de water- en sedimentafvoer reeds bufferen bovenaan in de stroombekkens, eventueel gevolgd door grotere werken om de dorpskernen van overlast te vrijwaren.

Het eerste deel, het motiveren van landbouwers, door middel van beheersovereenkomsten, om ero-

siebestrijdingsmaatregelen toe te passen op perceelsniveau wordt geregeld in het verzameldecreet 2000 en werd reeds eerder besproken (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 414/13*). Het tweede luik, het uitvoeren van kleinschalige erosiebestrijdende inrichtingswerken door gemeenten, wordt geregeld in het nu voorliggende programmadecreet 2001.

Doel

Om tot een efficiënte beheersing van erosie en modderoverlast te komen is het essentieel dat het oppervlakkig afstromend water op de percelen, of zo snel mogelijk na het verlaten van de percelen, wordt vertraagd of opgevangen, zodat de erosiewerking van het water vermindert, de sedimentlast kan bezinken en het water kan infiltreren of gecontroleerd kan worden afgevoerd. Dit kan worden gerealiseerd door een veelheid van vaak zeer kleine ingrepen zoals het aanleggen van kleine ‘dammetjes’, het verhogen van bestaande wegen, het verbreden van wegbermen, het herstellen of aanleggen van taluds, houtwallen en grachten, kleine ingrepen in grachten om de waterafvoer te vertragen en/of de infiltratie te verhogen, en tal van beperkte inrichtingswerken, afhankelijk van de plaatselijke topografie. Het gaat dus om kleinschalige infrastructuurwerken, die de sedimentafvoer reeds bovenaan in de stroombekkens bufferen.

Op sommige plaatsen zullen de kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen moeten worden gevolgd door grotere werken om de dorpskernen van overlast te vrijwaren. Die grootschalige infrastructuurwerken maken geen voorwerp uit van de hier voorgestelde subsidieregeling voor kleinschalige maatregelen. De minister verwacht meer heil van talrijke kleine maatregelen dan van enkele grote infrastructuurwerken.

De werken op kleinschalig niveau worden bij voorkeur uitgevoerd door de gemeenten, al dan niet in een vrijwillig intergemeentelijk samenwerkingsverband. De gemeenten zijn immers het best geplaatst om de omvang van de huidige overlast in te schatten, prioriteiten te stellen en de kosten van aanleg en onderhoud af te wegen. Bovendien beschikken zij over de nodige terreinkennis en contacten met de lokale bevolking.

Ook de Wateringen kunnen voor dit soort maatregelen worden ingeschakeld, maar daarvoor bestaat reeds een decretale basis. Voor de financiële ondersteuning van de gemeenten door het Vlaamse Gewest is nog een decretale basis nodig.

Subsidies

Principieel werd beslist in subsidies te voorzien voor een periode van 10 jaar. In de begroting 2001 wordt 75 miljoen frank uitgetrokken voor de subsidiëring van kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen. Die maatregelen kunnen zowel het opmaken van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan als het uitvoeren van erosiebestrijdingswerken omvatten. De werken kunnen door de gemeente uitgevoerd worden zowel op gronden van de gemeente als op gronden van natuurlijke personen en rechtspersonen. Indien de werken worden uitgevoerd op niet-gemeentelijke gronden, moet er een overeenkomst worden gesloten met de eigenaars, de vruchtgebruikers en de houders van zakelijke rechten.

Adviezen van de SERV en de Mina-Raad

De SERV staat volgens de minister vrij positief tegenover de voorgestelde regeling, maar vraagt dat ook de instemming van eventuele houders van pachtrechten bij de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen vereist zou zijn. De minister merkt daarbij op dat de rechten van de houders van pachtrechten reeds afdoende worden geregeld in de wet betreffende de landpacht.

De Mina-Raad verwacht een globale en planmatige aanpak van de bestrijding van erosie. De concrete maatregelen moeten daarom passen in het algemene beleid dat aldus zou gevoerd worden, bijvoorbeeld in het milieubeleidsplan.

De Mina-Raad merkt in tweede orde op dat de voorgestelde subsidie voor kleinschalige erosiebestrijdingsmiddelen in afstemming moet gebeuren met :

- de basisbeginselen zoals zorgplicht en standstill ;
- de natuurvergunningplicht voor kleine landschapselementen ;
- de bestaande subsidieregelingen in het kader van het programma voor plattelandsontwikkeling, met name subsidie voor groenbedekking en subsidie voor 'herstel, ontwikkeling en onderhoud van kleine landschapselementen'.

Het vegetatiebesluit vermeldt niet expliciet dat grachten, greppels en sloten worden beschouwd als kleine landschapselementen. De Mina-Raad meent echter dat de herwaardering van het grachtenstelsel als een element van integraal waterbeleid en erosiebestrijding hierin moet vervat zijn.

De minister stelt dat het inderdaad de bedoeling van de Vlaamse regering is om te komen tot een globale en planmatige aanpak van de bestrijding van erosie. De voorgestelde subsidie voor kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen zal gebeuren in afstemming met het Natuurdecreet en de basisbeginselen zoals zorgplicht en standstill, de natuurvergunningplicht voor kleine landschapselementen, en met de bestaande subsidieregelingen in het kader van het programma voor plattelandsontwikkeling.

Praktische uitwerking

Door de administratie wordt een subsidiebesluit voorbereid om uitvoering te geven aan dit artikel van het programmadecreet. Volgens de planning zal het subsidiebesluit voor het uitvoeren van kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen door gemeenten begin 2001 kunnen ingaan.

Daarnaast zal een aanpassing van de bestaande subsidieregeling voor polders en wateringen aan de Vlaamse regering worden voorgelegd. Het is dus de bedoeling ook wateringen, binnen hun territoriale bevoegdheid, te subsidiëren voor het uitvoeren van erosiebestrijdingswerken.

I.2. Afdeling II. Grondwater

De basis voor het beheer van het grondwater in het Vlaamse Gewest werd gelegd door het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer. De heffingen op het winnen van grondwater werden ingevoerd bij het decreet van 20 december 1996, gewijzigd bij decreet van 19 december 1997. Een aantal bepalingen betreffende de heffingen werden vervangen en aangepast bij decreet van 22 december 1999.

Het bedrag van de heffing wordt momenteel berekend op basis van twee parameters : de hoeveelheid grondwater in kubieke meter die jaarlijks wordt onttrokken, en – voor die winningen die niet door de drinkwatermaatschappijen gebeuren – een economische correctiefactor, de zogeheten CSE-factor.

Voor het winnen van grondwater ten behoeve van de productie van drinkwater bedraagt de heffing 3 frank per m³. Voor alle andere toepassingen is er voorzien in een toename van de heffing bij toenemend verbruik en wordt rekening gehouden met de economische sector waartoe de vergunninghouder behoort. Grondwaterwinningen waarbij jaar-

lijks minder dan 500 m³ wordt onttrokken, zijn vrijgesteld van een heffing. Voor grotere verbruikers is de eerste 500 m³ eveneens vrijgesteld.

Daarboven gelden de volgende tarieven (telkens in frank per m³) :

500 tot 30.000 m³ : 2 x CSE
 30.001 tot 100.000 m³ : 3 x CSE
 100.001 tot 250.000 m³ : 3,5 x CSE
 250.001 tot 500.000 m³ : 4 x CSE
 500.001 tot 1.000.000 m³ : 4,5 x CSE
 meer dan 1.000.000 m³ : 5 x CSE

Er geldt ook een minimumheffing van 5.000 x CSE frank, met een absoluut minimum van 1.500 frank.

De CSE-factor bedroeg 0 in 1997, wat betekent dat in 1997 enkel de drinkwatermaatschappijen heffingsplichtig waren. Sedert 1998 werd de CSE-factor ingesteld op 0,1 à 0,3, afhankelijk van de sector waartoe de verbruiker behoort. In 1999 en in 2000 bleef deze factor ongewijzigd. Nochtans geeft de memorie van toelichting bij het programmadecreet van 1997 aan dat de CSE-factor op een termijn van vijf jaar overal tot 1 zou stijgen, wat betekent dat deze factor bedoeld was als een tijdelijke maatregel om de economische sectoren in staat te stellen zich gedurende de termijn van vijf jaar aan te passen, bijvoorbeeld door andere bronnen van water te zoeken of maatregelen voor een meer rationeel watergebruik te nemen.

De tot nu toe geïnde bedragen, toegewezen aan het Mina-fonds, zijn :

- 1997 : 482 miljoen frank, afkomstig van de drinkwatermaatschappijen en in werkelijkheid geboekt in 1998
- 1998 : 531 miljoen frank
- 1999 : 532 miljoen frank

De meest recente raming voor 2000 komt uit op een verwachte inkomst van ongeveer 551 miljoen frank. Daarvan is ongeveer 480 miljoen frank afkomstig van de drinkwatermaatschappijen, die dus nog altijd instaan voor het gros van de inkomsten uit de grondwaterheffingen.

De voorbije jaren werd, onder meer door de Mina-Raad, kritiek geuit op het feit dat de CSE-factor sinds 1998 ongewijzigd bleef. Door het voorliggende ontwerp van decreet wordt nu de volgende stap gezet in de geleidelijke invoering van de progressieve eenheidstarieven. Voor 2001 worden de ont-

vangsten uit de grondwaterheffing op 627 miljoen frank geraamd.

Het is en blijft de bedoeling de sectoren de nodige tijd te gunnen om in te spelen op deze beleidsmaatregel en maatregelen van rationeel watergebruik door te voeren. Via de stapsgewijze verhoging zal de CSE correctiefactor op termijn verdwijnen en zullen de eenheidstarieven volledig worden doorerekend.

De administratie werkt aan de onderbouwing van een nieuwe heffingsfactor, die rekening houdt met de verschillen in watervoerende laag, de kwetsbaarheid van de laag en eventueel gebiedsgerichte detaillering naar verdroging of kwaliteit van het beschikbaar water. Op deze wijze zal het instrument grondwaterheffing optimaler kunnen worden ingezet ter realisatie van de milieudoelstellingen.

Een tweede aanpassing heeft betrekking op de uitbreiding van de verplichte debietmeting tot de grondwaterwinningen met een vergunning van 500 m³/jaar en meer.

I.3. Afdeling III. Oppervlaktewateren

Aan de voorgestelde artikelen liggen volgens de minister vijf hoofddoelstellingen ten grondslag.

Vereenvoudiging

De eerste bekommernis is het doorvoeren van een administratieve vereenvoudiging door een automatische toekenning van de vrijstellingen waarvan drie categorieën heffingsplichtigen om sociale redenen kunnen genieten. Tot nu toe moesten zij jaarlijks een aanvraag tot vrijstelling indienen. De minister laat in dit verband opmerken dat er tot nu toe minder aanvragen werden ingediend dan dat er rechthebbenden waren. De VMM verleent jaarlijks ongeveer 20.000 vrijstellingen terwijl uit de gegevens van de kruispunt databank kan geraamd worden dat het aantal rechthebbenden veel hoger ligt.

Vanaf het heffingsjaar 2000 vervalt de formaliteit van de aanvraag van de vrijstelling. De Vlaamse Milieumaatschappij zal zelf, aan de hand van het rijksregisternummer, de gegevens in verband met de inkomensvoorwaarden uit de gegevensbank van de sociale zekerheid halen.

Enkel in een beperkt aantal gevallen waarin geen gegevenskoppeling mogelijk is, wordt de vrijstelling niet automatisch toegekend. De procedure

voor de schriftelijke aanvraag van sociale vrijstelling blijft daarom behouden in volgende gevallen :

- bewoners van appartementsgebouwen met een gezamenlijke watermeter kunnen niet via de kruispunt databank worden gekoppeld ;
- ingeval het gaat om een gezinslid dat geniet van een inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten en waarvoor de verlengde minderjarigheid werd uitgesproken, kan evenmin worden gekoppeld via de kruispunt databank ;
- de mogelijkheid van een onvolmaakte koppeling met de kruispunt databank is reëel. Bijgevolg moet de mogelijkheid blijven bestaan dat de individuele rechthebbende via een schriftelijke aanvraag zijn recht op vrijstelling kan bekomen.

Ook de procedure voor het bekomen van een vrijstelling wegens particuliere zuivering wordt aangepast. De bestaande administratieve verplichtingen ontmoedigen de heffingsplichtigen om de vrijstelling aan te vragen.

De bepaling dat enkel heffingsplichtigen die het huishoudelijk afvalwater zelf zuiveren in een particuliere zuiveringsinstallatie en waarvan de woon-gelegenheid of de inrichting (zijnde de zuiveringsinstallatie) niet gelegen is in zone A of B, onder bepaalde voorwaarden een vrijstelling van 100 % van de afvalwaterheffing konden bekomen, wordt uitgebreid naar alle zones.

Ook de administratieve procedure om deze vrijstelling aan te vragen wordt vereenvoudigd. Het attest, afgeleverd door de burgemeester na verplicht advies van Aminal, blijft 5 jaar geldig voor zover geen inbreuken worden vastgesteld op de wijze van uitbating en voor zover geen wijziging aan de installatie wordt aangebracht.

Afstemming geschillenprocedure

De tweede hoofddoelstelling van de wijziging is de afstemming van de geschillenprocedure van de afvalwaterheffing op de gewijzigde federale procedure. Een uniforme regeling met het Wetboek Inkomstenbelastingen is om twee redenen noodzakelijk.

Vanaf het heffingsjaar 2000 zijn de grond- en afvalwaterheffing geïntegreerd. De Vlaamse Milieu-maatschappij is nu zowel belast met de vestiging, inning en invordering van de afvalwaterheffing als

van de grondwaterheffing. Hierbij stelt zich het probleem dat de grondwaterheffingsprocedure volledig aansluit bij de federale regeling, terwijl de afvalwaterheffing daarvan afwijkt. Zowel de bezwaartermijn, de termijn waarbinnen een beslissing moet worden genomen, als de jurisdictionele geschillenregeling verschillen van elkaar.

Het decreet maakt de bestaande bezwaarprocedure volledig eenvormig met de bepalingen uit het Wetboek Inkomstenbelastingen en laat de jurisdictionele geschillenregeling uit de wet weg, waardoor de federale procedure automatisch van toepassing wordt.

Heffingsverhogingen en boetes

De derde doelstelling beoogt een duidelijke decretale regeling inzake heffingsverhogingen en administratieve boetes. In het verleden was het begrip heffingsverhoging niet uitdrukkelijk in de wet opgenomen, wat aanleiding gaf tot talrijke betwistingen. Daarnaast is het nodig nauwkeuriger te bepalen hoe de heffingsverhoging moet worden berekend.

Wijzigingen in het productieproces of ingebruikname van een zuiveringsinstallatie

Indien de kwaliteit van het afvalwater in de loop van een jaar op substantiële wijze verbetert, ofwel door de ingebruikname van een zuiveringsinstallatie, ofwel door wijzigingen aan het productieproces ofwel door het stopzetten van een vervuulende activiteit, dan biedt de huidige wetgeving weinig of geen juridische basis om de heffing hierop af te stemmen. Dergelijke situaties werden op pragmatische wijze benaderd. De nieuwe bepaling laat toe een meer correcte heffing te vestigen en erkent, via die correcte toerekening van de heffing, de milieu-inspanningen van de bedrijven.

Door het opnemen van deze bepalingen in het decreet wordt tevens de aandacht gevestigd op het belang van het beschikbaar zijn van, in opdracht van het bedrijf bekomen, meet- en bemonsteringsresultaten, zowel voor als na de ingebruikname van een zuiveringsinstallatie of stopzetting van een vervuulende activiteit.

Bovendien wordt aangegeven op welke wijze de heffing zal berekend worden bij het al dan niet beschikbaar zijn van meet- en bemonsteringsresultaten voor de beide periodes. Deze bepalingen bieden aan de ambtenaren van de VMM en aan de bedrijven een grotere rechtszekerheid.

Invordering betwiste heffingen

De vijfde doelstelling betreft een vluggere invordering van de betwiste heffingen. Om de inning te bespoedigen worden in het decreet specifieke criteria voorzien voor de bepaling van het niet betwistbaar gedeelte.

Adviezen van de SERV en de Mina-Raad

De SERV keurt volgens de minister de administratieve vereenvoudiging goed, doch wenst een betere controle om misbruiken te voorkomen.

De minister stelt dat het om kleinschalige waterzuiveringsinstallaties gaat, die volgens Vlarem II meldingsplichtig zijn of ingedeeld in klasse 2. De gemeente is in eerste instantie belast met het toezicht en de controle op deze installaties en de burgemeester blijft verantwoordelijk voor de attesten die hij aflevert in het kader van de nieuwe procedure. Die vereenvoudigde administratieve procedure werd ingesteld om de Milieu-inspectie van Aminal te ontheffen van de jaarlijkse controle, die een te grote druk legde op deze dienst. Anderzijds werd door de minister aan de VMM opdracht gegeven om in de toekomst ook het effluent van de bestaande individuele zuiveringsinstallaties te controleren. Een opdracht die in het verleden bij de Milieu-inspectie lag.

De SERV maakte ook opmerkingen over de berekening van de heffing op basis van meet- en bemonsteringsresultaten van de VMM. Volgens de minister is het uitgangspunt van de nieuwe heffingsregeling een zo correct mogelijke berekening van de heffing en een erkenning van de milieu-inspanningen van bedrijven.

De Mina-Raad gaat akkoord met het principe om exploitanten van IBA's (Individuele Behandeling van Afvalwater) vrij te stellen van heffing maar meent dat een verfijning van de randvoorwaarden nodig is. Voor de Raad is het cruciaal of de installatie al dan niet gebouwd is met subsidies en hoe hoog die toelage was. In zijn advies over de behandeling van stedelijk afvalwater stelde de Raad dat voor volledig betoelaagde IBA's er hoe dan ook geen vrijstelling kan zijn.

Volgens de informatie van de minister zijn er geen volledig betoelaagde IBA's in werking. De investeringskosten liggen hoog en er zijn ook jaarlijkse exploitatiekosten, die hoger liggen dan de gemiddelde jaarlijkse heffing per gezin.

II. ALGEMENE BESPREKING**Afdeling I Erosiebestrijding***Decretale basis*

De heer *Joachim Coens* deelt de mening van de Mina-Raad dat een globale en planmatige aanpak van erosiebestrijding noodzakelijk is. Het artikel 2 legt wel de decretale basis voor het toekennen van 75 miljoen frank aan subsidies voor het opmaken van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan en het uitvoeren van kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen, maar zegt niets over de doelstellingen van het beleid. De decretale regeling is summier en lijkt enkel gericht op het instellen van een ad hoc subsidie.

De fractie van de heer Coens is vragende partij voor een samenhangend beleid inzake integraal waterbeheer, inclusief erosiebestrijding. In die zin zou men kunnen verwachten dat de aangekondigde herwaardering van het grachtenstelsel in de maatregelen is opgenomen, maar dit blijkt niet het geval te zijn.

Mevrouw *Isabel Vertriest* meent daarentegen dat erosiebestrijding op zich als doelstelling voldoende duidelijk is. Het probleem van de erosie en het wegspoelen van modder is bekend. Er werden eerder maatregelen voorgesteld in de landbouw, maar ook de gemeenten en de wateringen kunnen nu kleinschalige werken uitvoeren. Het lid is tevreden met de aandacht die aan erosiebestrijding wordt besteed, en deelt de mening van de minister dat het uitvoeren van "vele kleine ingrepen op een grote oppervlakte" de enige manier is om greep te krijgen op het probleem van de waterafvoer en erosie.

De heer *Patrick Lachaert* pleit voor meer algemene regels voor erosiebestrijding. Hij verwijst naar de goede regelgeving die in de Zwitserse kantons van toepassing is, en die als basis zou kunnen dienen voor het uitwerken van een Vlaams model. Er is ook een goede studie van de KU Leuven over de erosieproblematiek. De kennis over de erosieproblematiek is dus voorhanden. De ervaring van het lid leert dat het niet altijd eenvoudig is om op gemeentelijk niveau een goed beleid uit te stippelen: zo ontstaan er bijvoorbeeld verschillende regels voor landbouwers naargelang de gemeente waarin ze werken.

Minister *Vera Dua* herinnert aan de acute problemen ten gevolge van erosie die dit jaar in het zuiden van Limburg werden vastgesteld. De Vlaamse regering heeft toen de verbintenis aangegaan om

de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen te subsidiëren en hiervoor snel een regeling uit te werken. Artikel 2 heeft dan ook tot doel een decreta­le basis voor betoelaging vanaf 2001 te creëren. De minster sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Vertriest dat het doel van erosiebestrijding vrij duidelijk is. De regeling kan verder worden uit­gewerkt in een uitvoeringsbesluit.

Een andere piste is het uitwerken van een ruimere decreta­le basis, waardoor een kader wordt ge­creëerd voor een erosiebeleid. Volgens de minister kadert dit in de benadering van integraal waterbe­heer, waarvoor een decreta­le onderbouw wordt uit­gewerkt. Die piste zou toelaten de maatregelen voor bewoners, gemeenten en polders en waterin­gen in een ruimer kader te situeren.

De minister verwijst ook naar de toelichting bij de uitgavenbegroting voor 2001. De afdeling Land van Aminal zal worden versterkt met vier medewer­kers afkomstig van het federale Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek, die zich zullen toe­leggen op erosiebestrijding. Het erosiebeleid kan daardoor een betere inhoudelijke onderbouwing krijgen. De ervaring leert inderdaad dat een des­kundige aanpak noodzakelijk is om te verhinderen dat geïsoleerde maatregelen elders ongewenste ge­volgen veroorzaken.

De heer *Joachim Coens* blijft bij het standpunt dat een meer fundamentele regeling de voorkeur ver­dient. Het mag niet beperkt blijven tot een ad hoc maatregel, geïnspireerd door enkele probleemge­bieden. Er wordt nu 75 miljoen frank uitgetrokken op de begroting zonder dat er een beleidskader is. Het lid wil weten of het bij deze eenmalige maat­regel zal blijven. Een andere vraag is hoe en door welke instantie de dossiers zullen worden beoor­deeld. Het is mogelijk dat door geïsoleerde maat­regelen in één gemeente, er problemen ontstaan in een andere gemeente. Daarom is er nood aan een globaal en coherent kader. Deze problematiek ver­dient volgens het lid een ruimere decreta­le basis dan één artikel in het programmadecreet.

De heer *Patrick Lachaert* herhaalt zijn vraag aan de minister naar een algemeen kader voor erosie­bestrijding, zodat de gemeenten weten welke maat­regelen ze kunnen nemen. Er is nood aan een een­vormige benadering en een wetenschappelijk on­derbouwde aanpak. In afwachting daarvan heeft het lid er geen bezwaar tegen dat op de begroting reeds middelen worden uitgetrokken. Dit kan een eerste aanzet zijn tot een ruimere regeling.

Minister *Vera Dua* stelt dat de confrontatie met de problemen in de praktijk leert dat bepaalde ge­meenten – vaak in onderling overleg – weten welke maatregelen moeten worden genomen. Er is ook heel wat knowhow aanwezig bij de wateringen. Het gewest daarentegen kan niet inschatten welke maatregelen het best op lokaal vlak worden geno­men. Er is wel een dringende behoefte aan betoela­ging van bepaalde projecten, waarvoor een decre­ta­le basis moest worden gecreëerd. Een bredere decreta­le basis kan volgens de minister door een hoofdstuk erosiebestrijding aan het in voorberei­ding zijnde decreet integraal waterbeheer toe te voegen of door een afzonderlijk decreet erosiebe­strijding uit te werken. De nu voorgestelde regeling beantwoordt echter aan een dringende vraag van de gemeenten. Dit kan men een ad hoc maatregel noemen, maar de minister is ervan overtuigd dat door talrijke kleine ingrepen reeds een groot deel van het probleem kan worden opgelost.

De maatregelen die door de lokale overheden wor­den voorgesteld, kunnen volgens de minster bij­voorbeeld wel worden getoetst door de bekkenco­mité's, die een algemeen overzicht hebben van de problematiek van waterbeheer. Een ontwerp van decreet waarin de opdracht en de bevoegdheid van de bekkencomitée's wordt omschreven, zal nu vrij vlug aan het parlement worden voorgelegd. Dat belet niet dat intussen de ervaring en de kennis van de leden van de comité's wordt benut. In de begro­ting 2001 wordt 25 miljoen frank uitgetrokken voor de concrete ondersteuning van de planning en het overleg op bekkenniveau. De bedoeling is dat de comité's onder meer een volwaardig secretariaat krijgen.

De heer *Joachim Coens* vraagt zich af welke voor­stellen van welke gemeenten en bekkencomités dan voorrang zullen krijgen en wie over het hele gewest de beoordeling zal doen. Hij herhaalt dat ook de Mina-Raad een globale en planmatige aan­pak van het probleem verwacht. Komt die globale aanpak er of blijft het bij deze tijdelijke maatregel ?

De heer *Bruno Tobback* verwijst naar zijn opmer­kingen over het decreet integraal waterbeheer bij de bespreking van de uitgavenbegroting 2001. Er wordt enerzijds over integraal waterbeheer gepraat maar anderzijds worden afzonderlijke decreten aangekondigd. Wat de maatregel in artikel 2 be­treft, merkt hij op dat – afgezien van de vaststelling dat de decreta­le basis vrij beperkt is – het ook om een beperkt bedrag gaat. Hij geeft het voorbeeld van enkele concrete erosiebestrijdingsprojecten

met een kostprijs van elk 20 tot 30 miljoen frank voor enkele tientallen hectaren.

Wat de timing voor een ruimere decretale basis betreft, laat de heer *Patrick Lachaert* opmerken dat – gelet op het feit dat deskundigheid en kennis aanwezig is – vrij snel een ontwerpdecreet kan worden opgesteld. Er moet volgens het lid dus niet worden gewacht tot het ontwerpdecreet integraal waterbeheer volledig is afgerond. De heer Lachaert pleit voor het opstellen van een vademecum voor de nieuwe gemeentebesturen waarin dit soort maatregelen en subsidies zijn opgenomen. Vele gemeentebesturen zijn niet op de hoogte van de diverse subsidiemogelijkheden die bestaan en van de instanties waar ze voor inlichtingen terecht kunnen.

Minister Dua meent dat de vraag of het een afzonderlijk decreet moet worden dan wel een hoofdstuk in het decreet integraal waterbeleid, eerder een vormdiscussie betreft. In ieder geval mag het globale plaatje niet uit het oog worden verloren, ook al zijn de erosieproblemen doorgaans van plaatselijke aard en niet in het hele gewest aan de orde. Een ruimere toetsing van de kleine maatregelen in de bekkencomité's is verantwoord om te vermijden dat kleine maatregelen, zoals de aanleg van dammetjes, in andere gemeenten water- of modderoverlast zou veroorzaken. Meer grootschalige oplossingen leiden echter vaker tot het verschuiven van het probleem naar andere plaatsen.

Erosiegevoelige gebieden

De heer *Joachim Coens* repliceert dat hij niet pleit voor grootschalige maatregelen. Met de huidige beperkte decretale regeling worden wel verwachtingen gewekt op het terrein zonder dat duidelijk is wat concreet mogelijk is. Mogen de gemeenten na de goedkeuring van dit artikel starten met het opstellen van een erosiebestrijdingsplan en zullen ze daarvoor de middelen krijgen ?

De *minister* antwoordt dat het opstellen van een erosiebestrijdingsplan enkel zin heeft in erosiegevoelige gebieden.

De heer Coens stelt dat alle gemeenten problemen met waterbeheersing ondervinden. De maatregelen die de minister in de rondgedeelde tekst heeft opgesomd – zoals het herstellen of aanleggen van taluds, houtwallen en grachten en kleine ingrepen om de waterafvoer te vertragen of de infiltratie te verhogen – kunnen in alle gemeenten in mindere of meerdere mate worden uitgevoerd.

De minister herhaalt dat bij de afdeling Land van Aministratie een erosiebestrijdingscel zal worden opgericht met medewerkers afkomstig van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek. Ook aan de universiteit wordt onderzoek over erosie verricht. De erosiegevoelige gebieden zijn bekend. In eerste instantie zal de subsidie bedoeld zijn voor de gemeenten die in die gebieden liggen.

De heer *Joachim Coens* vraagt de minister om aan de commissie informatie over te maken over de afbakening van de erosiegevoelige gebieden.

De minister laat aan het verslag toevoegen dat recent een kaart is ontworpen van de erosiegevoelige gebieden, waarbij rekening werd gehouden met de effectieve bodembedekking. Deze kaart (1m x 4m) is digitaal beschikbaar bij de afdeling Land.

Herwaardering van het grachtenstelsel

Volgens de heer *Joachim Coens* zou het – in het kader van het integraal waterbeleid – logisch zijn dat de aangekondigde herwaardering van het grachtenstelsel in de maatregelen is opgenomen, maar dit blijkt niet het geval te zijn.

Minister *Vera Dua* bevestigt dat grachten een functie kunnen vervullen in het bufferen van piekafvoerdebieten, door het tijdelijk stockeren van regenwater na een stevige bui. Het herwaarderen van grachten kan echter reeds worden gesubsidieerd (aan 75 percent) indien het kadert in het afkoppelen van regenwater van de riolering. De erosiebestrijdingsmaatregelen zijn bedoeld voor erosiebestrijding op het land en het voorkomen van modderstromen. Als gunstig neveneffect kan de wateroverlast eveneens verminderen, dit is echter niet het hoofddoel van de voorgestelde subsidiëring.

De erosiebestrijdingsmaatregelen zijn gericht op de erosiegevoelige gebieden. Herwaardering van het grachtenstelsel betreft heel het Vlaamse gewest. Indien het herwaarderen van het grachtenstelsel op een bepaalde plaats een bijdrage kan leveren aan een brongerichte erosiebestrijding of het voorkomen van modderoverlast, dan kan deze herwaardering gesubsidieerd worden als kleinschalige, brongerichte erosiebestrijdingsmaatregel. Dubbele subsidiëring is uiteraard uitgesloten.

De heer Coens begrijpt uit het antwoord van de minister dat de herwaardering van grachten deel kan uitmaken van de maatregelen op voorwaarde dat kan worden aangetoond dat het een bijdrage levert tot de erosiebestrijding. Het lid kondigt een amendement aan bij artikel 2 dat ertoe strekt de

herwaardering van grachten als een bijkomende doelstelling voor de subsidieregeling op te nemen.

De heer *Bruno Tobback* benadrukt dat duidelijk moet zijn dat een oplossing voor erosie er niet in bestaat het water zo snel mogelijk naar de grachten te voeren. Indien grote hoeveelheden water te snel naar de grachten vloeit, vergroot dit eerder de erosie. Er ontstaat dan een nieuw probleem van de ruiming van de grachten. Andere maatregelen kunnen worden overwogen om erosie te voorkomen, zoals bijvoorbeeld het vergroten van de plantafstand langs onbevaarbare waterlopen.

De heer *Jos Bex* merkt op dat de bestaande maatregelen in de landbouw reeds een aanzienlijke bijdrage kunnen leveren. Een voorwaarde is wel dat de vergoedingen voor de landbouwers opwegen tegen het geleden inkomstenverlies. Verder is niet alleen het ruimen van de grachten en waterlopen aan de orde maar moet ook een oplossing worden gevonden voor de berging van het slib.

Pachters

De heer *Jef Van Looy* merkt op dat voor de uitvoering van de erosiebestrijdingswerken de instemming van zowel de eigenaars en de vruchtgebruikers als de houders van zakelijke rechten wordt vereist. De pachters, die geen houders van zakelijke rechten zijn, worden echter niet vermeld. De instemming van de pachters is toch ook vereist ?

De *minister* stelt dat de bescherming van de houders van pachtrechten wordt geregeld in de wet betreffende de landpacht. Het is evident dat de eigenaars, vruchtgebruikers en houders van zakelijke rechten bij het afsluiten van overeenkomsten met de gemeenten de bepalingen van de pachtwet moeten respecteren. Het is niet aangewezen om nog in een bijkomende instemming van de houders van pachtrechten te voorzien, om de uitvoering van erosiebestrijdingswerken niet bijkomend te bemoeilijken.

De huidige tekst betekent volgens de minister gewoon dat gemeenten ook subsidies kunnen krijgen voor werken op gronden van publiekrechtelijke rechtspersonen, privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen, voor zover de eigenaars, de vruchtgebruikers en de houders van zakelijke rechten daarmee instemmen. De voorgestelde tekst wijzigt niets aan de bestaande rechtsregels tussen eigenaars, vruchtgebruikers en houders van zakelijke rechten enerzijds, en pachters anderzijds. Eigenaars kunnen met andere woorden geen rechtsgeldige overeenkomst sluiten met een ge-

meente die in strijd zou zijn met de rechten van de pachter. Natuurlijk moet in de praktijk worden afgewacht of de contracterende partijen dit respecteren, en zou het in theorie kunnen gebeuren dat een landbouwer naar de rechtbank moet stappen om zijn rechten te doen respecteren.

Anderzijds is het volgens de minister zo dat in de praktijk de gemeenten normalerwijze de werken zullen ontwerpen in overleg met de gebruikers van de gronden, dus ook de gebruikers met een rechtsgeldig pachtcontract. Overigens zijn vele grondgebruikers vragende partij om maatregelen om de modderoverlast te beperken.

De heer Van Looy repliceert dat ook de rechten van de eigenaars, de vruchtgebruikers en de houders van zakelijke rechten reeds wettelijk worden beschermd. Hun instemming is vereist voor de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen. Waarom dan deze categorieën wel vermelden en de pachters niet ?

Minister Dua laat nog opmerken dat op federaal niveau aan de minister van Justitie vragen werden gesteld over de effecten van bepaalde maatregelen van het gewest op het pachtrecht, wat een federale bevoegdheid is. Deze problematiek wordt nu technisch onderzocht en de minister is bereid hierover een nota aan het parlement voor te leggen wanneer de studie is afgerond.

De heer Van Looy kondigt aan dat hij een amendement op artikel 2 zal indienen dat ertoe strekt de woorden "de pachters" aan de opsomming toe te voegen.

Uitvoeringsbesluit

Op vraag van de heer *Patrick Lachaert*, bevestigt de minister dat in de eerste maanden van 2001 een uitvoeringsbesluit zal worden opgesteld waarin de procedure voor de betoelaging wordt vastgelegd.

Afdeling II Grondwater

Resolutie over de financiering van het milieubeleid

De heer *Paul Wille* laat opmerken dat met het aanpassen van de correctiefactor de resolutie inzake de financiering van het milieubeleid (*Parl. St. VI. Parl. 1996-1997, nr. 667*), waarin werd gevraagd het globale heffingsniveau constant te houden, wordt doorbroken. De heffing wordt bovendien berekend op basis van de grondwaterwinning van het voor-

bij jaar. Daardoor zijn de in de resolutie gevraagde rechtszekerheid en de voorspelbaarheid van de heffing voor de bedrijven niet gewaarborgd.

De heer *Bruno Tobback* stelt dat in de resolutie was opgenomen dat het principe van het moratorium op bijkomende heffingsopbrengsten geen afbreuk deed aan wijzigingen die voortvloeien uit reeds genomen en aangekondigde beleidsopties. Er was toen reeds aangekondigd dat vanaf 1998 de CSE-factor geleidelijk zou stijgen over een periode van 5 jaar. In de praktijk kregen de bedrijven uitstel omdat werd gewacht met het optrekken van de factor.

De heer *Jef Van Looy* verwijst op zijn beurt naar de resolutie. Daarin werd een 'stand-still' in de heffingen gevraagd tot 2000. Eventuele latere verhogingen van de heffingen moesten wel kaderen in een algemene visie op de financiering van het milieubeleid. Dit was ook aangekondigd in de beleidsnota van de minister van leefmilieu met de beleidsprioriteiten voor deze legislatuur.

Minister *Vera Dua* meent dat de aanpassing van de correctiefactor niet strijdig is met de resolutie over de financiering van het milieubeleid. Het bedrijfsleven wist dat de correctiefactor zou worden aangepast en dat het bedrag van de heffing geleidelijk zou stijgen. Naast de resolutie is er ook het regeerakkoord, waarin een globale discussie over de milieuheffingen en de financiering van het milieubeleid wordt vooropgesteld. De minister erkent dat de huidige maatregel eerder punctueel is en dat een globale visie op het heffingenbeleid alsnog ontbreekt. Een nota over het heffingenbeleid is bijna klaar en zal eerst worden besproken in de Vlaamse regering, vooraleer hij aan het parlement wordt overgemaakt. De nota vormt volgens de minister een interessante basis voor de discussie, maar het gevolg dat eraan wordt gegeven zal nog enige politieke discussie vergen.

Hoogte van de heffing

Bij de bespreking van de begroting 2000 heeft de heer *Bruno Tobback* reeds gewezen op het feit dat werd gewacht met het verhogen van de correctiefactor. De correctiefactor wordt nu weliswaar aangepast, maar, zoals ook de Mina-Raad opmerkt, blijft de winning van grondwater goedkoper dan de captatie van oppervlaktewater. Die situatie is volgens het lid onhoudbaar : het oppompen van grondwater heeft meer negatieve gevolgen voor het milieu dan de winning van oppervlaktewater en toch is het goedkoper voor de bedrijven. Intussen zijn er alarmerende berichten over de daling van

het grondwaterpeil en wordt zelfs de infiltratie van gezuiverd afvalwater overwogen. Er dreigen dus voor de drinkwatermaatschappijen, die nu de reeds heffingen betalen, en het Vlaamse gewest aanzienlijke investeringen voor het aanvullen van het grondwaterpeil.

Het laaggeprijsde grondwater, dat een goede kwaliteit heeft, wordt volgens de heer Tobback voor de meest uiteenlopende doeleinden gebruikt. Er staat nog steeds geen rem op het gebruik ervan voor toepassingen waarvoor ook ander water kan worden aangewend. De lichte verhoging van de correctiefactor is als globale beleidsmaatregel dan ook onvoldoende. Het lid vraagt dat snel een meer grondige maatregel wordt uitgewerkt.

Mevrouw *Isabel Vertriest* sluit zich bij de opmerkingen van de vorige spreker aan. Grondwater kan niet goedkoper blijven dan oppervlaktewater. Het hoogwaardige grondwater wordt bovendien ingezet waar ook water van mindere kwaliteit, zoals regenwater, kan worden gebruikt. Het verminderen van het gebruik van grondwater is echter geen zaak van heffingen alleen. Er zijn andere middelen en maatregelen nodig om sterker in te grijpen in de winning en toepassing van grondwater.

De heer *Jef Van Looy* laat opmerken dat de drinkwatermaatschappijen sinds 1997 een heffing op de winning van grondwater betalen. Daarvoor was de winning van grondwater voor de productie van drinkwater gratis en betaalden enkel de drinkwatermaatschappijen die oppervlaktewater capteerden een heffing. De maatregel was een eerste aanzet om tot een meer gelijke behandeling van de drinkwatermaatschappijen te komen. Het lid vraagt wat momenteel de hoogte is van de captatieheffing.

De heer *Patrick Lachaert* vindt de opmerkingen over het gebruik van grondwater terecht. Volgens diverse bronnen gebruikt de industrie vaak drinkwater en grondwater voor toepassingen waarvoor ook water van mindere kwaliteit voldoet. Drinkwater is water bestemd voor menselijke consumptie ; voor minder zuiver water zijn andere toepassingen mogelijk. Daarbij kan worden vermeden dat zuiver water wordt verplaatst enkel om het opnieuw te vervuilen in een industriële toepassing. Is er geen tussenoplossing mogelijk waarbij aan de industrie 'grijs water' ter beschikking wordt gesteld ? Aquafin heeft reeds laten verstaan dat deze piste mogelijkheden biedt. Ook de mestverwerking zou volgens het lid gebaat kunnen zijn met de mogelijkheid om 'grijs water' te leveren aan andere bedrij-

ven. Een en ander vereist wel een sluitende reglementering over de afname van het water.

De *minister* is het eens met de opmerkingen dat de voorgestelde aanpassing van de heffing niet volstaat om de problematiek van het grondwatergebruik te regelen. Voor een meer vergaande hervorming van deze heffing is het echter wachten op de globale visie op de heffingen, waarover binnen de regering overleg wordt gepleegd en waarover in het parlement zal worden gedebatteerd. De minister benadrukt dat een grondwaterbeleid niet enkel via de heffingen wordt gevoerd. Via het vergunningenbeleid worden, dossier per dossier, maatregelen genomen, rekening houdend met de informatie waarover de afdeling Water van Aminal beschikt. Aan bepaalde bedrijven worden strikte beperkingen opgelegd. In elke vergunning wordt de verplichting opgelegd om een planning op te stellen inzake het rationeel gebruik van water in de inrichting. De minister ziet op bedrijfsniveau nog heel wat mogelijkheden om spaarzamer om te gaan met water, bijvoorbeeld door het opvangen en gebruik van hemelwater voor bepaalde toepassingen.

Een forse verhoging van de grondwaterheffing zou het gebruik verder kunnen ontmoedigen. De minister merkt daarbij op dat dit voor bepaalde bedrijven, onder meer in de textielsector, gevoelig ligt. Ook in het vergunningenbeleid zijn de gevolgen van een streng optreden voelbaar.

Het aanleggen van een circuit voor het gebruik van 'grijs water' veronderstelt aanzienlijke investeringen. De discussie daarover kan binnenkort ten gronde worden gevoerd naar aanleiding van het ontwerp van drinkwaterdecreet, waarin een wettelijke basis aan een dergelijk circuit kan worden gegeven.

II.3. Afdeling III Oppervlaktewater

Sociale vrijstelling

Mevrouw *Isabel Vertriest* is tevreden met de maatregelen die worden genomen om het toekennen van sociale vrijstellingen zonder administratieve rompslomp te laten verlopen.

De heer *Paul Wille* vindt de in artikel 7 voorgestelde wijzigingen een goede beleidsmaatregel. Het lid verwijst in dit verband nog naar de sociale vrijstelling van de afvalwaterheffing en naar een eerdere vraag om uitleg over de wegens invaliditeit op vervroegd pensioen gestelde federale ambtenaren. Zij

genieten eveneens een minimumpensioen, dat echter wordt uitbetaald door het ministerie van financiën, waardoor ze het vereiste attest van de rijksdienst voor pensioenen niet kunnen voorleggen. Algemeen vraagt het lid of de VMM vlot toegang krijgt tot de gegevens die van het federale niveau afkomstig zijn.

Op vraag van de *minister*, bevestigt een ambtenaar van de VMM dat de genoemde categorie van gepensioneerd ambtenaren geen vrijstelling krijgt omdat ze het vereiste attest niet kunnen voorleggen. De ambtenaar laat wel opmerken dat de bedoelde ambtenaren een pensioen genieten dat gevoelig hoger ligt dan het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en het bestaansminimum. Er start nu een studie naar de effectiviteit van de vrijstellingsregeling. Alle vragen die hierover werden gesteld, worden in het onderzoek opgenomen.

De minister voegt eraan toe dat voorzichtig moet worden omgesprongen met een verhoging van de inkomensgrenzen voor de sociale vrijstelling. Zij gaat uit van het principe dat sociale correcties mogelijk zijn, maar dat een sociaal beleid niet via de milieuheffingen moet worden gevoerd. De gevraagde studie zal binnen 120 dagen worden opgeleverd en de resultaten zullen aan het parlement worden meegedeeld. De heer *Paul Wille* zegt de resultaten van de studie te zullen afwachten.

Individuele behandeling van afvalwater

De heer *Bruno Tobback* meent dat met de voorgestelde vereenvoudiging van de procedure voor de oppervlaktewaterheffing een stap in de goede richting wordt gezet. Het lid heeft wel bedenkingen bij de vrijstelling voor particuliere zuivering en het gebruik van IBA's (individuele behandeling van afvalwater). Ook al is het aantal gevallen beperkt, toch is volgens het lid de opmerking van de Mina-Raad terecht dat er geen vrijstelling kan zijn wanneer IBA's volledig werden betoelaagd.

De heer *Tobback* erkent verder dat de relevantie van de ligging in een A, B of C-zuiveringszone afneemt. Hij ziet geen probleem in het geven van een vrijstelling in zones waar geen aansluiting en zuivering beschikbaar of gepland is. Vrijstellingen toekennen in zones waarin door het gewest en de gemeenten miljarden franken werden geïnvesteerd in riolering en waterzuivering, is volgens het lid echter geen zinvolle aanpak.

Ook de heer *Joachim Coens* vindt een vrijstelling voor individuele zuivering in zone A onlogisch en verwijst naar het standpunt van de Mina-Raad :

een vrijstelling kan alleen definitief zijn indien de installatie niet in een zuiveringszone A staat. In andere gevallen moet de vrijstelling uitdovend zijn. De Raad aanvaardt wel dat de uitdovingstermijn van de vrijstelling voor vergunde installaties in een zone A iets langer duurt. De heer Coens meent dat het niet consequent is vrijstelling te geven in zones waarin in collectieve zuivering werd geïnvesteerd.

Minister *Vera Dua* laat opmerken dat de meeste burgers niet weten in welke zuiveringszone hun woning ligt. Ook in zuiveringszone A beginnen particulieren soms vol enthousiasme aan de bouw van een eigen installatie. De huidige afbakening van zones is ook dynamisch. Er zijn woningen die bij de installatie van een IBA in een zone C liggen en kort daarna in een zone B. Dit zorgt voor verwarring. Het gaat bovendien om een relatief beperkt aantal gevallen en daarom werd gekozen voor een eenvoudige oplossing, met name een vrijstelling van de afvalwaterheffing voor wie aan particuliere zuivering doet, ongeacht de zone.

Het argument dat particuliere zuivering in zones A het rendement van de RWZI's doet dalen, is gedeeltelijk juist. Daartegenover staat volgens de minister dat, indien de zones goed afgebakend zijn, slechts een klein aantal bewoners de mogelijkheid zal hebben om aan individuele zuivering te doen. In een stedelijke omgeving is dit bijvoorbeeld niet eenvoudig te realiseren. Verder worden de jaarlijkse exploitatiekosten van een IBA geraamd op 5 à 10.000 frank, tegenover een gemiddelde heffing per gezin van 3.000 frank. Om die redenen meent de minister dat voor particuliere zuivering ook in zones A een vrijstelling van de heffing kan worden gegeven. Subsidies voor de installatie of de bouw van een IBA in zones A kunnen echter niet in overweging worden genomen.

Een nieuwe indeling in zuiveringszones wordt voorbereid, bij die gelegenheid kan de maatregel opnieuw worden bekeken. Voor de minister kan een andere regeling worden uitgewerkt op voorwaarde dat aan alle bewoners duidelijk wordt gemaakt in welke zone ze liggen, wat de indelingscriteria zijn en waarom er al dan niet wordt geopteerd voor particuliere zuivering. Bij de huidige indeling in zuiveringszones is de logica soms ver zoek.

De heer *Joachim Coens* vraagt zich af of een vrijstelling van de heffing wel kan worden toegekend voor wie aansluitbaar is op de waterzuivering.

De heer *Bruno Tobback* begrijpt dat het een aberratie is om de vrijstelling in te trekken van een inwoner die heeft geïnvesteerd in een IBA toen hij

nog in een zone C woonde op het ogenblik dat hij in een zone B komt te liggen. Het gaat echter evenmin op dat de bewoners van woningen die aansluitbaar zijn op de riolering worden vrijgesteld omdat ze zelf hun afvalwater wensen te zuiveren. Dit zou ongewenste effecten hebben voor zowel de riolering als de waterzuiveringsinstallaties, die op een bepaalde capaciteit zijn berekend.

De heer Tobback herinnert aan de stelling van de minister dat de waterzuivering een natuurlijk monopolie is. Het is dan ook onlogisch de particuliere zuivering te stimuleren in zones waar waterzuivering beschikbaar is. Het feit dat onvoldoene woningen zijn aangesloten stelt een probleem voor de rendabiliteit van de bestaande waterzuivering, waarin miljarden franken werden geïnvesteerd. In die context kan de individuele zuivering niet worden gepromoot in zones die aansluitbaar zijn. Het lid verwijst in dit verband nog naar een actie in het milieujaarprogramma 2001 die erop gericht is de IBA's actief te gaan promoten.

De *minister* meent dat de waterheffing ook kan worden gezien als een retributie voor het gebruik van een collectieve voorziening. Wie van die voorziening geen gebruik wenst te maken en aan individuele zuivering wil doen, kan worden vrijgesteld van de retributie voor de exploitatie van de installatie. Dit betekent echter niet dat de overheid de bouw van IBA's in zones A zal gaan betoelagen.

De heer *Coens* repliceert dat de waterheffing ook een financieringsheffing is. Indien de particuliere zuivering zou toenemen in de gebieden waar er riolering ligt, zou de solidariteit die er nu is in de kosten voor de behandeling van het afvalwater worden doorbroken.

De collectieve voorziening wordt volgens de *minister* verondersteld concurrentieel te blijven met het privé-initiatief. Aan IBA's zijn ook installatie- en exploitatiekosten verbonden. De particuliere zuivering zal in zones A en B slechts drastisch toenemen indien de collectieve zuivering niet concurrentieel blijft.

Certificering IBA's

De heer *Bruno Tobback* laat ook opmerken dat in een strikte interpretatie van Vlarem II in zone C een correct geëxploiteerde septische put volstaat. Het kan geenszins de bedoeling zijn om in stedelijk gebied rioleerbare woningen met een septische put te laten afkoppelen en een vrijstelling van afvalwaterheffing te verlenen.

De heer *Patrick Lachaert* benadrukt dat de burgers die een IBA- installatie willen plaatsen voldoende zekerheid moeten hebben over de performantie van die installatie en over de erkenning door de overheid dat de installatie werd gebouwd overeenkomstig de code van goede praktijk. Het lid weet dat de minister hiertoe een initiatief heeft genomen maar vraagt dat er snel uitsluitsel zou komen. Vele particulieren zijn bereid een inspanning te doen maar wachten op duidelijkheid en rechtszekerheid.

De *minister* antwoordt dat het inderdaad niet de bedoeling is een septische put als IBA te erkennen. De bepalingen in Vlarem zullen worden aangepast. Door de VITO wordt een systeem van certificering van IBA's volgens Europese normen uitgewerkt. De minister hoopt dat de certificatie nu snel kan starten. De VMM bereidt, in samenwerking met de federatie van IBA-producenten, een typecontract voor. Via een raamcontract tussen koper en verkoper wordt getracht een garantie te bieden aan de koper van een IBA, gekoppeld aan een soort erkenning van de verkoper/installateur die ook instaat voor het noodzakelijke onderhoud. De VMM zou in de toekomst instaan om de effluentnormen te controleren.

Omzettingsscoëfficiënten

De heer *Paul Wille* stelt vragen over de manier waarop de omzettingsscoëfficiënten en de resultaten van de bemonstering worden gehanteerd. De VMM-analyses worden niet in rekening gebracht indien dit zou leiden tot een kleiner aantal vervuilingseenheden dan berekend op basis van de omzettingsscoëfficiënten. Is dit correct ten aanzien van de betrokken bedrijven ? Werden de omzettingsscoëfficiënten volgens een wetenschappelijk onderbouwde methode berekend ?

Op vraag van de *minister* geeft een ambtenaar van de VMM verdere toelichting bij de procedure van de afvalwaterheffing. De forfaitaire berekeningsmethode was bedoeld als vereenvoudigde regeling voor bedrijven die geen meet- en bemonsteringsresultaten kunnen voorleggen. De bedoeling was dat de bedrijven inspanningen zouden leveren om hun vuilvracht terug te dringen en zelf meetcampagnes zouden laten uitvoeren. Op het terrein blijkt dat slechts ongeveer 1.700 bedrijven metingen uitvoeren en de resterende, meer dan 33.000 bedrijven de vereenvoudigde berekeningsmethode gebruiken. In bepaalde gevallen is de berekening van de heffing op basis van omzettingsscoëfficiënten voor het bedrijf voordeliger dan het berekenen van de

heffing op basis van meet- en bemonsteringsresultaten.

Indien de VMM over gegevens beschikt waaruit blijkt dat het bedrijf afvalwater loost dat van een slechtere kwaliteit is, wil men – in navolging van het principe de vervuiler betaalt – deze gegevens gebruiken om een heffing te vestigen die beter beantwoordt aan de realiteit van het bedrijf. Indien het bedrijf zelf kiest voor de forfaitaire berekeningsmethode en dus geen meetcampagne laat uitvoeren, dan komen de meet- en bemonsteringsgegevens van de VMM niet in aanmerking voor het berekenen van de heffing indien zij aanleiding geven tot een lagere heffing. Deze metingen wel gebruiken bij het vaststellen van de heffing zou de bedrijven er niet toe aanzetten om zelf in te staan voor de nodige meet- en bemonsteringsgegevens.

Inwerkingtreding

De heer *Jef Van Looy* stelt vragen over de formulering van de slotbepalingen in artikel 77 van het ontwerp van decreet en de inwerkingtreding van de voorgestelde wijzigingen. De gewijzigde procedure voor de sociale vrijstelling van de afvalwaterheffing (artikel 7) gaat in van het heffingsjaar 2000. Voor de particuliere zuivering (artikel 8) gaat de nieuwe regeling pas in bij de publicatie van het decreet, en dus blijkbaar niet vanaf het heffingsjaar 2000. De bepalingen over de heffingsverhogingen (artikel 11) gaan dan weer met terugwerkende kracht in vanaf het heffingsjaar 2000, wat de voorspelbaarheid van de heffingen voor het bedrijfsleven zeker niet ten goede komt.

De ambtenaar van de VMM antwoordt namens de minister dat in 2000 nog geen heffingsbiljetten werden verstuurd naar heffingsplichtigen waarvan de maatschappij weet dat ze een sociale vrijstelling genieten. Indien de nieuwe regeling niet zou worden goedgekeurd, dan heeft de maatschappij nog tot 30 juni 2001 de tijd om toch de aanslagbiljetten te versturen. Omdat het gaat om een vereenvoudiging voor de heffingsplichtigen, is de VMM vragende partij om de nieuwe regeling reeds vanaf het heffingsjaar 2000 te laten ingaan.

Wat de nieuwe regeling inzake vrijstelling voor particuliere zuivering betreft, is een invoering vanaf het heffingsjaar 2000 niet vanzelfsprekend. Er is een attest vereist dat wordt afgeleverd door de burgemeester na verplicht advies van Aminal. Dit attest kan niet met terugwerkende kracht worden afgeleverd. Voor de sociale vrijstellingen kan men daarentegen de informatie over het statuut van de heffingsplichtige terugvinden in de kruis-

punt databank. De procedure voor heffingsverhogingen wordt nu reeds toegepast zoals bepaald in artikel 11, maar dan op basis van een omzendbrief. De goedkeuring van dit artikel zou een decretale basis geven aan de huidige toepassing. Nieuw is wel dat in de artikelen 10 en 11 een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de begrippen heffingsverhoging en administratieve boete.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

AFDELING I

Erosiebestrijdingsmaatregelen

Artikel 2

Amendement nr. 10 voorgesteld door de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs en Jef Van Looy strekt ertoe in het eerste lid na het woord “erosiebestrijdingsmaatregelen” de woorden “en van maatregelen voor de herwaardering van het grachtenstelsel” in te voegen.

De heer Coens herhaalt dat in het kader van een globaal beleid inzake waterbeheersing, niet alleen erosiebestrijdingswerken nodig zijn. Het is even noodzakelijk dat de gemeenten en polders en wateringen de herwaardering van de grachtenstelsels aanpakken. Om hen hiervoor aan te moedigen, worden deze maatregelen ook mee opgenomen als doelstelling van de subsidieregeling. Het lid verwijst naar het advies van de Mina-Raad, waarin op een meer fundamentele benadering van erosiebestrijding wordt aangedrongen.

De minister gaat akkoord met de noodzaak tot herwaardering van het grachtenstelsel. Het herwaarderen van de grachten kan reeds worden gesubsidieerd indien dit kadert in de afkoppeling van regenwater van de riolering. De minister overweegt andere maatregelen in het kader van de milieuconvenant met de gemeenten. De herwaardering van het grachtenstelsel betreft heel het Vlaamse gewest. De hier beoogde erosiebestrijdingsmaatregelen zijn gericht op de erosiegevoelige gebieden. Ingrepen in het grachtenstelsel kunnen wel in aanmerking worden genomen als wordt aange- toond dat ze bijdragen tot de erosiebestrijding.

Het amendement nr. 10 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Amendement nr. 11 voorgesteld door mevrouw Marleen Van den Eynde strekt ertoe in het tweede lid na het woord “erosiebestrijdingsmaatregelen” de woorden “, zoals kleine dammetjes, aanleggen van taluds, houtwallen, maar ook dakbegroeiing,” in te voegen.

Het aanleggen van dakbegroeiing op daken heeft volgens de indiener tot gevolg dat het regenwater voor ongeveer 60 percent door planten kan worden opgeslorpt. Door deze ingreep kan de hoeveelheid regenwater dat afgevoerd wordt naar de waterlopen gereduceerd worden. Deze maatregel houdt in dat het regenwater langer op de plaats blijft waar het is neergevallen, waardoor men erosie kan voorkomen. Het lid verwijst in dit verband naar een eerdere interpellatie over de wateroverlast.

De minister erkent dat het aanmoedigen van dakbegroeiing in stedelijke gebieden een element kan zijn van integraal waterbeheer. De nu voorgestelde regeling beoogt de subsidiëring in erosiegevoelige gebieden van maatregelen die door de gemeenten worden uitgevoerd. Dakbegroeiing is eerder een maatregel die door particulieren moet worden uitgevoerd.

Het amendement nr. 11 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 12 van de heren Coens, Kindermans, Matthijs en Van Looy strekt ertoe in het derde lid na het woord “eigenaars” de woorden “de pachters” in te voegen.

Bij de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen is het volgens de heer Van Looy ook noodzakelijk de instemming van de pachters te hebben. Zij hebben als huurders immers recht op het ongestoorde genot van het gehuurde goed. Daar pachters niet onder houders van zakelijke rechten vallen, moeten ze afzonderlijk worden vermeld.

De minister antwoordt dat het invoegen van de woorden “de pachters”, volgens de informatie die bij de afdeling Land werd ingewonnen, op het eerste zicht niet echt problematisch is vanuit praktisch oogpunt. Wel stelt zich de vraag of het zin heeft op legistiek vlak, omdat de rechten van de pachter reeds zijn beschermd via de pachtwet. Bovendien zouden er in de praktijk toch wel moeilijkheden kunnen opduiken indien er betwisting is wie de pachter is van de bedoelde gronden.

De heer Jef Van Looy stelt dat ook de rechten van de eigenaars, vruchtgebruikers en houders van zakelijke rechten wettelijk zijn beschermd. Het toe-

voegen van de woorden ‘de pachters’ kan dan ook niet tot bijkomende verwarring leiden.

Het amendement nr. 12 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4 bij 3 onthoudingen.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

AFDELING II

Grondwater

Artikel 3 tot 5

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

AFDELING III

Oppervlaktewater

Artikel 6 en 7

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 8

Dit artikel betreft de vrijstelling van de afvalwaterheffing voor heffingsplichtigen die het huishoudelijk afvalwater zelf zuiveren in een particuliere zuiveringsinstallatie. Amendement nr. 13 van de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs en Jef Van Looy strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 35quater, § 1, 4°, eerste lid, na de woorden “als bedoeld in 1° tot 3°” de woorden “wiens woongelegenheid en/of inrichting niet is gelegen in een gebied waar de woongelegenheid en/of inrichting aansluitbaar is op de riolering” in te voegen.

In gebieden waar riolering aanwezig is, kunnen de woningen aansluiten op het aangelegde rioleringsnet en zijn IBA's overbodig. In deze gebieden is het volgens de indieners weinig zinvol om door een vrijstelling van heffing de aanleg van IBA's aan te moedigen. Bij de algemene bespreking heeft ook de heer Bruno Tobback kritiek geuit op een moge-

lijke vrijstelling voor heffingsplichtigen die aansluitbaar zijn.

Na de algemene bespreking wordt amendement nr. 13 ingetrokken.

Een nieuw amendement nr. 14 voorgesteld door de heren Bruno Tobback, Joachim Coens, Paul Wille, Johan Malcorps en Gerald Kindermans strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 35quater, § 1, 4°, na het eerste lid een nieuw lid in te voegen, dat luidt als volgt : “De vrijstelling geldt niet voor particuliere waterzuiveringsinstallaties die werden aangelegd nadat de woning reeds aansluitbaar was op een RWZI.”.

De minister meent dat een informatiecampaagne over deze vrijstellingsmogelijkheid noodzakelijk is. In de huidige situatie weten vele burgers niet of hun woning aansluitbaar is op een RWZI. De minister zal laten nagaan of deze bepaling verder moet worden uitgewerkt, bijvoorbeeld in een uitvoeringsbesluit.

Amendement nr. 14 wordt aangenomen met 12 stemmen.

Het gewijzigde artikel 8 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 9 en 10

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

Artikel 11

De heer *Paul Wille* vindt de formulering 'omstandigheden onafhankelijk van de wil van de heffingsplichtige' bij de procedure voor heffingsverhogingen vaag. Wie bepaalt welke omstandigheden in aanmerking worden genomen ?

De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet bevat een niet-limitatieve lijst van wat onder omstandigheden onafhankelijk van de wil van de heffingsplichtige wordt verstaan (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 463/1, blz. 9*). Op vraag van de minister verduidelijkt een ambtenaar van de VMM dat dossier per dossier wordt beoordeeld of van dergelijke omstandigheden sprake kan zijn. In de praktijk komen dergelijke omstandigheden niet

zo frequent voor bij bedrijven. In de nieuwe regeling is bepaald dat ook de echtgenoten van heffingsplichtigen een bezwaarschrift kunnen indienen.

Artikel 11 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

Artikel 12

Tegen de gevestigde heffing, verhogingen en boeten kan een bezwaarschrift worden ingediend bij de adjunct-leidend ambtenaar van de VMM. De heer *Paul Wille* heeft bedenkingen bij de bepaling dat het bezwaarschrift op straf van verval bij deze ambtenaar moet worden ingediend. Er is ook geen termijn van beslissing over het bezwaarschrift bepaald.

Een ambtenaar van de VMM verduidelijkt dat de bepaling dat een bezwaarschrift nietig is als het niet bij de adjunct-leidend ambtenaar van de VMM wordt ingediend, in de praktijk zelden worden toegepast. Bezwaarschriften van particulieren die aan de VMM worden gericht of die bij buitendiensten binnenkomen, worden geacht aan de adjunct-leidend ambtenaar te zijn gericht. De datum van de poststempel geldt als datum van indiening. Voor bedrijven wordt wel meer aandacht besteed aan de vormvereisten.

In de huidige regeling moet over het bezwaarschrift een beslissing worden genomen binnen 12 maanden. Die termijn kan met 6 maanden worden verlengd. In de regeling die nu door het ontwerp van decreet wordt ingevoerd, is geen termijn bepaald. De nieuwe procedure is afgestemd op de federale fiscale wetgeving. Het gevolg is dat de indiener van een bezwaarschrift die niet binnen de 6 maanden een antwoord kreeg, de zaak aan de rechtbank kan voorleggen. Indien de indiener dat niet doet, beschikt de VMM over een onbepaalde termijn. De VMM streeft er echter naar de bezwaarschriften zo snel mogelijk af te handelen en zeker binnen de 12 maanden. Indien de bezwaren niet binnen het jaar worden afgehandeld, zou de achterstand zich immers snel opstapelen.

Artikel 12 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

Artikelen 13 en 14

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

Het hoofdstuk II Leefmilieu wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

HOOFDSTUK XXIII

Slotbepalingen

Artikel 77

Dit artikel, voor zover het de inwerkingtreding van de artikelen van het hoofdstuk Leefmilieu regelt, wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

De verslaggever,

Jos BEX

De voorzitter,

Jacques TIMMERMANS